

NUORTEN SUOMI

TOIMINTASUUNNITELMA 2020

Sisällys

1. STRATEGIA JA LÄHTÖKOHDAT

2. TOIMINNOT

2.1 NUORTEN OIKEUKSIEN TUNTEMINEN, VAIKUTTAMISEN JA OSALLISUUDEN EDISTÄMINEN

- 2.1.1 Nuorten ääni ja maakunnat
- 2.1.2 Keski-Suomen nuorisovaltuusto
- 2.1.3 Lasten ja nuorten ääni Keski-Suomessa
- 2.1.4 Astetta coolimpi ilmasto
- 2.1.5 Nuorten ääni esiin ammattikouluissa
- 2.1.6 Jyväskylän LastenParlamentti
- 2.1.7 Muut toiminnot

2.2 NUORTEN TOIMIJUUDEN EDISTÄMINEN

- 2.2.1 Nuorten ääni ja kyvyt esiin -palkitsemiset
- 2.2.2 Muut toiminnot

2.3 MUUT TOIMINNOT

3. TUKITOIMINNOT

- 3.1 Nuorten Suomen perustan vahvistaminen
- 3.2 Viestintä
- 3.3 Henkilöstöressurit ja yhdistyksen jäsenet
- 3.4 Rahoitus
- 3.5 Muu verkostotyö

4. JATKOASKELEET

1. STRATEGIA JA LÄHTÖKOHDAT

Nuorten Suomi ry on palvelujärjestö, joka edistää nuorten toimijuutta ja vaikuttamista. Yhdessä eri toimijoiden kanssa se kehittää ja tukee sellaisia rakenteita sekä nuoria innostavia toiminnan tapoja ja tilaisuuksia, joissa nuoret voivat oivaltaa uutta, saada aikaan ja vaikuttaa. Tavoitteina ovat

- 1. Lisätä ja vahvistaa nuorten taitoa, tietoa, tahtoa sekä mahdollisuuksia osallistua, toimia ja vaikuttaa sekä tehdä tulevaisuutta.*
- 2. Kannustaa ja tukea eri yhteisöjä tunnistamaan nuorten potentiaali ja kehittämään toimintaansa nuorten toimijuutta ja osallisuutta vahvistavaksi*
- 3. Vaikuttaa yhteiskunnan rakenteisiin siten, että ne tukevat ja mahdollistavat nuorten osallisuuden ja äänen kuulumisen.*

Kohderyhmänä ovat nuoret sekä nuorten parissa toimivat ja nuorten elämään vaikuttavat aikuiset ja tahot. Visiona on olla rakentamassa Suomea, jossa jokainen nuori saa, osaa ja haluaa olla mukana, toimia ja vaikuttaa valitsemallaan tavalla. Toimintaa ohjaavat seuraavat arvot:

*Nuori tekee, toimii ja johtaa – aikuiset tukevat
Tehdään yhdessä, kunnioitetaan ja arvostetaan toisiamme
Innostutaan, innostetaan ja ollaan rohkeita.
Käydään rakentavaa ja tasavertaista dialogia.*

Taustalla on (sosiaali-)pedagoginen näkemys siitä, että jokaiselle nuorelle tulisi antaa oman kokoisia haasteita, varoen sitä, että aikuinen tekee nuoren puolesta liikaa. Kun nuori huomaa, että häneen luotetaan, hän rohkaistuu, osaa ja pystyy itse. Näin nuori innostuu ottamaan vastuuta itsestään ja ympäristöstään. Tavoitteena on, että yritteliäisyydellä ja aktiivisuudella on positiivinen vaikutus nuoren elämään nyt ja tulevaisuudessa.

Toiminta edistää Lasten oikeuksien toteutumista, erityisesti artikloja 12 ja 13 (oikeus ilmaista mielipiteensä, oikeus saada tietoa), 15 ja 31 (oikeus oman kielen ja kulttuurin harjoittamiseen sekä oikeus liittyä yhdistykseen) sekä 29 (oikeus koulutukseen ja laadukkaaseen opetukseen, joka pyrkii kehittämään lapsen kasvua täyteen mittaansa).

Nuorten Suomi ry:n rahoitus koostuu pääsääntöisesti hankerahoituksista, yhteistyö- ja yhteistoimintasopimuksista sekä tapahtumatuloista. Joulukuussa saatiin tieto, että yhdistys on hyväksytty valtion-apukelpoiseksi, mikä antaa mahdollisuuden saada OKM:n yleisavustusta. Sitä haettiin tätä ennakoiden jo syyskuussa ja yhdistykselle myönnettiin alkuvuonna 14 000 € avustusta. Se oli tärkeä päänavaus, joskin avustus on sen verran pieni, ettei se merkittävästi ainakaan vielä helpota yhdistyksen taloustilannetta, varsinkin, kun kaupunki veti tällä perusteella oman avustuksensa pois. Kun yhdistys ei ole osa mitään isompaa organisaatiota, säännöllinen rahoitus on ollut jatkuva haaste. Itsenäisyys on toisaalta yhdistyksen vahvuus. Tämä mahdollistaa ketteryuden ja sellaisiin yhteiskunnallisiin haasteisiin tarttumisen, joihin perinteisempi järjestö ei pystyisi. Toiminta on ollut ja on toimialaansa nähden monelta osin edellä aikaansa. Yhdistyksen omana visiona onkin olla "valtakunnallisesti tunnettu edelläkävijä nuorten vaikuttamisen, osallisuuden ja toimijuuden vahvistajana. Se tunnetaan myös uusien toimintamuotojen kehittäjänä, yhteistyön edistäjänä ja mahdollistajana."

Vuodesta 2020 on nyt tulossa hyvin poikkeuksellinen vuosi koko maailmassa koronaviruksen tähden. Maaliskuussa Suomi julistettiin poikkeustilaan, jonka myötä mm. koulut suljettiin ja kaikki yli 10 hengen kokoontumiset kiellettiin ainakin n. kuukaudeksi ja osa rajoituksista ulottuu näillä näkymin ainakin 31.5. asti. Tämä vaikuttaa luonnollisesti myös Nuorten Suomen toimintaan merkittävästi. Kaikkia alun perin suunniteltuja toimintoja ei voida toteuttaa. Joitain toimintoja siirretään netin kautta toteutettavaksi.

2. TOIMINNOT

Nuorten Suomen ydintehtävinä on edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamista ja nuorten oikeuksien tuntemista sekä toimijuutta. Toiminta kiteytyy viesteihin ”Nuorten kyvyt esiin” ja ”Nuorten ääni esiin”. Tässä luvussa toiminnot on jaoteltu ydintehtävien mukaisesti. Nämä myös täydentävät toisiaan, sillä vahvistamalla nuorten vaikuttamista tuetaan usein myös nuorten toimijuutta ja päinvastoin.

Toiminnot vievät eteenpäin yhdistyksen tavoitteita usein kaikista kolmesta näkökulmasta – nuoret, yhteisö ja yhteiskunta. Painopiste-eroja toimintojen kesken on jonkin verran, mutta kaikissa ydinajatus pohjautuu näihin yleisiin tavoitteisiin.

2.1. NUORTEN OMIEN OIKEUKSIEN TUNTEMINEN, VAIKUTTAMISEN JA OSALLISUUDEN EDISTÄMINEN

Vaikuttamiseen liittyvää osallisuutta toteutetaan yhdistyksessä monella tavalla ja eri tasoilla.

2.1.1. Nuorten ääni ja maakunnat

Nuorten ääni maakunnissa –hanketta (Numa) toteutettiin opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksella vuosina 2017-2019. Vuoden 2020 puolella jäljellä siitä on enää lähinnä raportointi ja tulosten levittämistä. Tarve työn jatkamiselle on ilmeinen. Vaikka maakuntauudistus kaatui, maakunnissa on tunnustettu tarve synnyttää ratkaisuja ja toimintamalleja, joilla eri taustoista tulevat nuoret saadaan mukaan maakunnalliseen päätöksentekoon ja palveluiden kehittämiseen. Hyvä pyörä on lähtenyt pyörimään. Yhteistyötä mukana olleiden maakuntien, Etelä-Savon, Kainuun, Keski-Suomen, Pirkanmaan ja Satakunnan kesken jatketaan jossain muodossa joka tapauksessa, mutta tavoite on, että työ etenisi kaikkiin maakuntiin. Teeman edistämiseen haetaan rahoitusta, kun oikeat rahoituslähteet varmistuvat.

2.1.2 Keski-Suomen nuorisovaltuusto

Keski-Suomen Nuorisovaltuusto virallistettiin marraskuussa 2019 osaksi Keski-Suomen maakunnan organisaatiota. Aiempien vuosien tapaan Keski-Suomen liiton kanssa on tehty yhteistoimintasopimus siitä, että Nuorten Suomi ry huolehtii ryhmän toiminnan koordinoinnista ja tukemisesta. Nuorisovaltuustossa on kaksi edustuspaikkaa jokaisen keskisuomalaisen kunnan nuorille sekä kuusi avointa paikkaa.

Keski-Suomen Nuorisovaltuuston tehtävänä on vaikuttaa maakunnan alueella tehtävää päätöksentekoon sekä tuoda nuorten ja lasten mielipiteitä esiin. Tehtävää toteutetaan ottamalla kantaa nuoria koskeviin suunnitelmiin sekä järjestämällä vaikuttamiseen liittyviä tapahtumia kuten nuorten ja päättäjien kohtaamisia. Lisäksi nuorisovaltuusto voi antaa lausuntoja maakuntavaltuuston päätöksiin ja ehdotuksiin sekä tehdä aloitteita. Nuorisovaltuusto on myös kehittämässä nuorten vaikuttamismahdollisuuksia maakunnan alueen palveluissa. Ryhmä on puoluepoliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton.

Keski-Suomen Nuorisovaltuuston toiminta starttaa ryhmäytymis- ja perehdytysleirillä marraskuun alussa. Työryhmätapaamisia ja kokouksia järjestetään noin joka toinen kuukausi. Kokouksiin voi osallistua myös etänä. Nyt loppukevään aikana kohtaamiset järjestetään koronaviruksen vuoksi vain etänä. Jokaisen toimikauden alussa nuorisovaltuuston jäsenet laativat kaudelle toimintasuunnitelman, joka sisältää vuosittaiset tavoitteet ja toimenpiteet, jotka on työstetty yhteistyössä Keski-Suomen liiton kanssa.

Nuorten vaikuttamista päätöksenteossa edistetään järjestämällä yhteiskokouksia maakuntahallituksen ja nuorisovaltuuston kesken sekä yhteistyötapaaminen Keski-Suomen liiton henkilöstön kanssa ja kansanedustajien kanssa. Nuorilla on lisäksi mahdollisuus osallistua maakunnan liiton organisoimiin tai koollekutsumiin työryhmiin ja tilaisuuksiin erikseen sovitusti.

Keski-Suomen Nuorisovaltuusto tekee yhteistyötä kuntien nuorisovaltuustojen sekä muiden nuorten vaikuttajaryhmien kanssa. Nuorisovaltuuston rinnalla voi olla lisäksi teemaryhmiä, jotka keskittyvät nuorista nousevien aiheiden käsittelyyn. Nuorten vaikuttajaryhmien ja teemaryhmien edustajilla on mahdollisuus nostaa aiheita Keski-Suomen Nuorisovaltuuston käsiteltäväksi ja eteenpäin vietäväksi.

Toimintakauden päättää nuorten itsensä järjestämä maakunnallinen Nuorisofoorumi, jonka tarkoituksena on tarjota vaikuttamisesta kiinnostuneille nuorille, kuten nuorisovaltuutetuille sekä oppilas- ja opiskelijakuntien jäsenille, paikka keskustella kiinnostavista aiheista niin keskenään kuin päättäjiä kanssa. Ryhmän asettamiin tavoitteisiin pääsemistä arvioidaan ryhmäkeskustelumuuotoisilla itsearvioinneilla sekä palautekeskusteluissa maakunnan liiton kanssa.

2.1.3 Lasten ja nuorten ääni Keski-Suomessa -hanke

Lasten ja nuorten ääni Keski-Suomessa -hanke edistää Keski-Suomen lasten ja nuorten paikallis- ja maakuntatason vaikuttamistoimintaa. Kolmevuotiseksi suunniteltu hanke käynnistettiin v. 2019 Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston tuella.

Tarkoituksena on lisätä lasten ja nuorten tietoa lasten oikeuksista, osallisuuden ja vaikuttamisen eri muodoista, innostaa ja kannustaa heitä vaikuttamaan, lisätä aikuisten tietotaitoa toimia osallisuuden mahdollistajana ja tukijana sekä luoda malleja ja rakenteita, jotka mahdollistavat kaikkien lasten ja nuorten äänen esiin tuomisen. Tavoitteena on myös lisätä lasten ja nuorten äänen kuulumista kunnallisessa ja maakunnallisessa päätöksenteossa. Toiminta suunnataan lapsiin ja nuoriin sekä myös nuorten tukijoina toimiviin aikuisiin ja lasten ja nuorten vaikuttamisen mahdollistaviin päättäjiin ja virkamiehiin.

Hankkeen käytännön toimet sisältävät sekä ala- ja yläkouluilla vaikuttamiseen ohjaavia Vaikuta -teemapäiviä, joiden osatavoitteena on kohtauttaa lapsia/nuoria ja päättäjiä heidän ääntään päätöksentekoon nostaen. Vaikuta-teemapäivät ovat tietyille – tai tietyille - ikäluokalle suunnattuja, mutta tärkeää on se, että koko ikäluokka pääsee osallistumaan tapahtumaan, eikä luoteta pelkkään edustuksellisuuteen. Vaikuta-teemapäivä on koulun demokratiakasvatusta tukeva, muutaman tunnin mittainen tilaisuus, jonka tavoitteena on vahvistaa nuorten yhteiskunnallisen vaikuttamisen tietoja ja taitoja. Vaikuta-teemapäivä mahdollistaa lasten ja nuorten ajatusten ja ideoiden keräämisen kunnan- ja maakunnan kehittämisen ja päätöksenteon tueksi. Yläkouluilla mukana päivän suunnittelussa ja järjestelyissä on aina kyseisen kunnan nuorisovaltuusto, oppilas- tai opiskelijakunta, kunnan päättäjiä sekä muita yhteistyötahoja. Kevään aikana tehdään Vaikuta-teemapäivästä toimintamallin kuvaus yhdessä All Youth -hankkeen kanssa.

Vaikuta-teemapäivien lisäksi lasten ja nuorten kanssa kokeillaan uusia tarpeista nousevia sekä ilmiölähtöisiä menetelmiä ja toimintatapoja, kuten kaikille nuorille avointa sähköistä Vaikuta-alustaa, teematapaamisia sekä aikuisille suunnattua nuorten vaikuttamisen edistämisen koulutusta. Toimenpiteitä ideoidaan yhdessä lasten ja nuorten kanssa, esimerkiksi koulujen oppilaskuntatoimintaa hyödyntäen. Lähes kaikissa tilaisuuksissa lapset ja nuoret ovat keskeisessä roolissa myös toteuttajina. Heidän tukeaan toiminnoissa on aina aikuinen tukihenkilö, joka voi olla esimerkiksi oppilaskuntatoimintaa ohjaava opettaja, nuorisotyöntekijä tai lasten ja nuorten osallisuuden asiantuntija. Lasten ja nuorten osaamista hyödynnetään myös toimintojen toteutumista arvioitaessa. Toimenpiteiden toteuttamisessa noudatetaan koulujen vuosikelloa, joka ottaa huomioon myös lasten ja nuorten vaikuttajaryhmien aikataulun.

Hankkeen aikana lisätään myös lasten vaikuttamisryhmien välistä yhteistyötä. Pohjatyötä tehdään lasten vaikuttamisen edistämiseksi myös valtakunnan tasolla, muun muassa kunnallisten lasten parlamenttien keskinäisen, valtakunnallisen verkoston vahvistamisella. Jatkossa tavoitteena on käynnistää erillinen hanke ja järjestää mm. lasten vaikuttamisen liittyvien ammattilaisten koulutuksia ja näissä edustuksellisissa järjestelmissä mukana olevien lasten vertaistapaamisia, minkä kehittämiseen tässä hankkeessa tehtävä työ antaa hyvää pohjaa ja näkökulmia.

Kuntien nuorisovaltuustotoimintaa tuetaan järjestämällä yhteiskoulutuksia sekä verkostotapaamisia niin nuorille kuin ryhmiä ohjaaville aikuisille. Nuorten koulutuksen tavoitteena on vahvistaa nuorten valmiuksia toimia nuorisovaltuutettuina sekä lisätä taitoja muiden nuorten osallistamiseen. Koulutuksissa on tärkeää myös vertaisoppiminen esimerkiksi yhteistyöstä ja -toiminnasta kuntapäätäjien kanssa. Myös kuntien sekä maakunnan päättäjille ja virkamiehille järjestetään koulutusta nuorten osallisuuden vahvistamiseksi.

Alkuvuodesta järjestettiin oppilaskuntien ohjaajien ja hallitusten jäsenten koulutuspäiviä neljällä paikkakunnalla eri puolilla maakuntaa. Osa koulutuksesta oli oppilaille ja opettajille yhteistä ja osa erikseen. Tilaisuuksiin osallistui 28 opettajaa ja yli 100 oppilasta 29 eri koululta. 14.2 järjestettiin Mataran Vaikuta-teemapäivä nuorille.

Loppukevään aikana tilaisuuksia ei pystytty toteuttamaan suunnitellusti, vaan yhteyttä pidetään enemmän sähköisessä muodossa ja valmistellaan tulevia toimintoja.

Lasten ja nuorten ääni Keski-Suomessa -hankkeen tuloksena syntyy keskisuomalainen malli, jolla voidaan tukea koordinoitusti lasten ja nuorten vaikuttamistoimintaa kunnissa ja maakuntatasolla. Hankkeen tavoitteisiin pääsemistä ja vaikuttavuutta arvioidaan mm. havainnoiden, toteuttamalla palautekyselyitä sekä haastatteluita.

2.1.4 Asetta Coolimpi Ilmasto

Asetta coolimpi ilmasto - työkaluja ilmastonmuutokseen vaikuttamiseen keskisuomalaisille nuorille-hankkeessa kestävän elämäntavan teemoja käsitellään nuorten kanssa nuorten lähtökohdista käsin heidän itse valitsemiensa toimenpiteiden kautta. Hankeen keskiössä on 14–19-vuotiaista nuorista koottu Ilmastotiimi. Tavoitteena on suunnitella ja toteuttaa nuorten Ilmastotiimin kanssa konsepti, joka tuottaa ilmastonmuutoksen hillitsemisen ratkaisuja nuorten näkökulmasta. Konseptiksi on muotoutunut nuorten tarpeista lähtevä opetuspaketti ilmastonmuutoksesta kouluissa käytettäväksi. (vähän tiivistetty teksti) Nuorten Ilmastotiimi lähtee itse toimimaan nuorten esiin nostamien asioiden puolesta viemällä nuorten viestiä päättäjille. Lisäksi konseptin kautta nuoret jakavat tietoa ilmastonmuutoksesta ja ilmastovaikuttamisesta muille nuorille.

Vuoden 2020 toimintoina ovat mm.

- Ilmastotiimin leiri tammi-helmikuussa (koulutus ilmastonmuutoksesta ja yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta, konseptin ideointi ja suunnittelu)
- Ilmastotiimin tukeminen ja sparraus konseptin suunnittelussa ja toteuttamisessa (paljon etätyöskentelyä)
- Kehitetyn konseptin toteuttaminen 1-3 paikkakunnalla
- Viestiminen päättäjille nuorten mielipiteistä (millä keinoin ilmastonmuutokseen pitää vaikuttaa)
- Kansanedustajien ilmastoteemaisten vaalilupausten tarkastelu suhteessa nuorten haluamiin ratkaisuihin

Hankkeen aikana selvitetään myös Ilmastotiimin rakenteelliset mahdollisuudet jatkaa toimintaansa sekä kehitetyn konseptin levittämismahdollisuudet useammille paikkakunnille. Eri viestintäkanavia hyödynnetään toiminnan näkyvyyden varmistamiseksi. Hankkeen jatkotyölle on haettu rahoitusta ympäristöministeriöstä yhdessä Jyväskylän Kestävä Kehitys JAPA ry:n kanssa.

2.1.5 Nuorten ääni esiin ammattikouluissa

Tarve Nuorten ääni esiin ammattikouluissa -projektille lähti ammattioppilaitoksissa opiskelevilta nuorilta. He totesivat, että heidän hyvinvointinsa ja tulevaisuuden kannalta on tärkeää, että nuorilla opiskelijoilla on mahdollisuus vaikuttaa ja osallistua palveluiden kehittämiseen sekä oppia, miten päätöksiä eri asioista tehdään. Tältä pohjalta kehitettiin hanke, jonka toteuttamiseen saatiin Erasmus+ -rahoitusta.

Tavoitteena on, että hankkeen toimintojen myötä nuoret oppivat eri vaikuttamisen väylistä ja rohkaistuvat vaikuttamaan itseä koskeviin asioihin. Projektin tavoitteena on myös edistää nuorten äänen kuulumista niin ammattikouluissa kuin nuorten muussa elinympäristössä. Hankkeen toteutus ammattiopistoissa nähdään erityisen tärkeänä vähäisen yhteiskunnallisten asioiden opetuksen ja nuorten vähäisen yhteiskunnallisen osallistumisen vuoksi. Tavoitteena onkin luoda mallia, jolla ammattiopistoissa voitaisiin edesauttaa toisen asteen opiskelijoiden yhteiskunnallisen vaikuttamisen kiinnostusta. Uusia ja innovatiivisia tapoja osallisuuden vahvistamiseksi tarvitaan.

Nuorten ääni esiin ammattikouluissa -projektin aikana kahdessa eri ammattiopistossa toteutetaan Vaikuta! -teemapäivät, osallistaen laajemman joukon opiskelijoita. Päivien ideoinnista ja suunnittelusta vastaavat näiden oppilaitosten nuorista koostuvat ryhmät. Vaikuta-päivä on digitaalisin menetelmin toteutettava toiminnallinen päivä, jonka tarkoituksena on lisätä nuorten tietoa yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta, innostaa ja kannustaa nuoria vaikuttamaan sekä kerätä nuorten ajatuksia ja ideoita eri tahojen päätöksenteon tueksi. Vaikuta-päivien aiheiksi nuoret ovat nostaneet mm. nuorten mielenterveyden, julkisen liikenteen maaseutukunnissa ja kaupungissa sekä oppilaitosten viihtyvyyden ja lähiopetuksen. Tarkoituksena on arvioida yhdessä asiantuntijoiden kanssa palvelujen toimivuutta ja mahdollisia uusia ratkaisuja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi.

Vaikuta-päiviin osallistuneilla nuorilla on mahdollisuus liittyä mukaan ryhmätoimintaan hankkeen toisessa vaiheessa. Tavoitteena on, että päivä innostaa uusia nuoria mukaan vaikuttamaan itselle tärkeisiin asioihin. Nuoret ideoivat ja suunnittelevat miten Vaikuta-päivästä koostettuja tuotoksia tuodaan esille ja viestitään päättäjille. Muodot voivat olla moninaiset mielipidekirjoituksesta aloitteeseen ja näytelmästä räpesitykseen. Tärkeää on, että viestit ovat nuorten näköisiä ja niiden pohjalta voidaan käydä dialogia päättäjien kanssa.

Vuorovaikutus nuorten ja päättäjien kesken on tärkeää paitsi nuorille, on se erittäin tärkeää myös päättäjille. Usein pelkkä vuorovaikutus nuoren kanssa riittää, että päättäjä pystyy huomioimaan nuorten aseman paremmin asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa. Tavoitteena on, että nuoret saavat päättäjiltä myös vastineen siitä, miten nuorten nostamat aiheet ja toiveet on otettu tai tullaan ottamaan huomioon päätöksenteossa. Hankkeen tavoitteisiin pääsemistä ja vaikuttavuutta arvioidaan mm. nuorten itsearvioinnilla, ryhmäkeskustelulla, toteuttamalla palautekyselyitä sekä haastattelemalla sidosryhmiä.

2.1.6 Jyväskylän LastenParlamentti

Nuorten Keski-Suomi on koordinoanut Jyväskylän kaupungin Lasten Parlamentti -toimintaa vuodesta 2009 alkaen. Sitä organisoidaan tällä hetkellä heinäkuun 2021 loppuun voimassa olevalla Nuorten Keski-Suomen ja Jyväskylän kaupungin kasvun ja oppimisen palveluiden välisellä yhteistoimintasopimuksella.

Jyväskylän LastenParlamentin -toiminnassa keskeisesti korostuvat lasten ja nuorten **laaja osallisuus ja osallistuminen**. Myös lasten, nuorten ja aikuisten **yhteistoiminta**, sektorirajat ylittävä toimintarakenne, sekä demokratiakasvatuksen vahvistaminen osana koulujen ja oppilaskuntien toimintakulttuuria ovat päämäärinä. LastenParlamentti on Jyväskylässä kaksisuuntainen vaikuttamiskanava, jonka kautta kaikki alakouluikäiset voivat tuoda heitä koskevia asioita osaksi kaupungin päätöksentekoa ja toisaalta tarkoituksena on tarjota mahdollisuus päättäjille ja virkamiehille kysyä lapsilta päätöksenteon valmistelussa olevia asioita. Vaikka kyseessä on edustukselliseen demokratiaan perustuva vaikuttamiskanava, LastenParlamentin toiminnan kautta pyritään lisäämään erityisesti myös kaikkien oppilaiden arjen osallisuutta. Keskeisimpinä käytännön toimina ovat pikkuparlamenttien kokoontumiset (3-4 kertaa/alue), lasten hallituksen kokoukset ja suuristunto sekä koulukohtaisen toiminnan ja oppilaskuntia ohjaavien opettajien työn tukeminen.

Vuoden 2020 painopisteenä on lisätä yhteistyötä myös muiden keskisuomalaisten kuntien ja valtakunnallisesti muiden vastaavaa lasten demokratiatoimintaa harjoittavien toimijoiden kanssa. Kevään 2020

toimintoihin vaikuttaa voimakkaasti koronavirus. Lähtökohtaisesti kaikki fyysistä kohtaamista edellyttävä toiminta on siirtynyt etäkohtaamisiksi, joissa hyödynnetään mm. Seppo.io-alustaa. LastenParlamentin tavoitteet pätevät kuitenkin edelleen ja verkossa tapahtuvan työskentelyn avulla pyritään saavuttamaan jopa entistä laajempi oppilasjoukko.

Syksyn toimissa pyritään tilanteesta riippuen palaamaan tärkeänä pidettyjen kasvotusten tapahtuvien kohtaamisten toimintamalliin.

2.1.7 Muut toiminnot

Nuorten vaikuttamista edistetään myös muilla tavoin mahdollisuuksien mukaan. Tulevien vuosien yhdeksi Nuorten Suomen painopisteeksi on valittu varhaisnuorten vaikuttamisen edistäminen Suomessa, koska vuosiin asiaa ei valtakunnassa ole kukaan edistänyt. Tarvetta on mm. jo olemassa olevien Lasten Parla-menttien vertaisoppimiselle ja toiminnan laajentamiselle eri kuntiin ja myös muille tahoille. Ensimmäisenä työnä on löytää resurssit työhön ja synnyttää hanke, jolla teemaa voidaan viedä määrätietoisesti maassa eteenpäin. Etenemismahdollisuuksia kartoitetaan ja toimintoja edistetään yhteistyössä eri tahojen kanssa.

Vaikuta-teemapäivä on osoittautunut toimivaksi konseptiksi aktivoida isompia määriä nuoria niin peruskouluissa ja toisen asteen oppilaitoksissa kuin myös erilaisissa tilaisuuksissa ja toiminnoissa. Sille laaditaan laatukriteerit. Sen tuotteistamiseen ja levitykseen haetaan rahoitusta.

2.2 NUORTEN TOIMIJUUDEN EDISTÄMINEN

2.2.1 Nuorten ääni ja kyvyt esiin -juhla

Maakunnallinen palkitsemisjuhla, Nuorten ääni ja kyvyt esiin -juhla on koettu eri näkökulmista niin positiivisena, että sitä halutaan jatkaa edelleen. Toimintamalli on sellainen, jonka soisi leviävän myös muihin maakuntiin. Juhla oli suunniteltu järjestettäväksi 15. kerran 13.3.20, missä oli tarkoituksena nostaa esiin nuorten aktiivisuutta ja nuorten toiminnan aikuisia tukihenkilöitä sekä uutena myös nuorten asioita edistäviä päättäjiä. Juhlan tavoitteena on antaa arvostusta maakunnassa tehtävälle työlle, saada esiin nuorten positiivista toimintaa, innostaa ja kannustaa eteenpäin, luoda yhteinen kohtaamispaikka maakunnan kaikkien kuntien toimijoille sekä tehdä myös Nuoren Suomen toimintaa sekä Lasten oikeuksia näkyväksi.

Kunnittain nimettiin Nuori Tsemppari sekä Aikuinen Tsemppaaja sekä uutena päättäjä, joiden nimeämisestä vastasivat kunnat. Lisäksi nimettiin vuoden nuorisoteko, vuoden nuorisovaltuusto ja erityistsemppari. 19 kuntaa nimesi palkittavat: 19 nuorta/nuorten ryhmää, 17 tsemppaajaa/ tsemppaaja-tahoa ja 13 päättäjiä. Juhlan valmistelut tehtiin suunnitelmien mukaan aina edellisen päivän iltapäivään asti, jolloin Suomen hallitus suositteli, ettei isoja tapahtumia järjestettäisi koronaviiruksen vuoksi. Saman tien keskeytettiin juhlan järjestelyt ja viestittiin nopeasti juhlan peruuntumisesta eri tahoille. Lähes kaikki oli jo valmiina, mutta tilanteelle ei voinut mitään. Nuorisotekopalkinto saatiin kuitenkin jaettua, kun palkittavat työskentelevät Mataran talossa. Täytekakut jaettiin yhteistyötahoille. Palkittavat julkaistiin suunniteltuna juhlaillana ja palkittavia nostetaan somessa esiin kevään aikana. Tiedotusvälineille on välitetty tiedot palkittavista. Kunniakirjat toimitetaan saajille postitse.

Syksyllä aloitetaan kevään 2021 Nuorten ääni ja kyvyt esiin -juhlan järjestelyt. Vuoden mittaan kartoitetaan, voisiko palkittavia nimetä ja/tai juhlaa toteuttaa myös muissa maakunnissa.

2.2.2 Muut toiminnot

Syksyllä järjestetään jälleen valtakunnallinen Nuorten kyvyt ja ääni esiin -seminaari kuten kahtena edellisenäkin vuonna. Seminaarin tarkempi teema määräytyy sen mukaan, millaisia hankkeita on siihen aikaan käynnissä ja mitä teemaa silloin erityisesti halutaan nostaa esiin.

Kun ToukoFestiä ei enää voida järjestää, kartoitetaan uusia mahdollisuuksia edistää nuorten toimijuutta. ToukoFestistä halutaan säilyttää erityisesti nuorten oma tekeminen, yhteisöllisyys eli toiminta yli koulu- ja kuntarajojen sekä vuorovaikutus ympäristön kanssa.

Nuorten Suomi järjestää tilauksesta tai hankkeiden myötä erilaisia nuorten vaikuttamisen ja toimijuuden edistämiseen liittyviä **koulutuksia ja valmennuksia** nuorille ja aikuisille. Yhdistyksen pitkä kokemus nuorten osallistamisesta ja omaehtoisen toiminnan tukemisesta antaa hyvän perustan tarjota koulutuksia useille tahoille. Koulutus suunnitellaan aina tilaajan/kohderyhmän toiveiden mukaisesti, joko esittelynä, työpajana tai vaikka tutustumisena. Koulutustuotteita lisätään ja kehitetään. Nuorten Suomi on mukana myös Nuorten Akatemian Mahis-verkostossa.

Uusia toimintoja ja hankkeita kehitetään ja toteutetaan yhteistyössä muiden tahojen kanssa tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan. Kiinnitetään aiempaa enemmän huomiota siihen, että tieto Lasten oikeuksista leviää eri toimintojen myötä.

Alumnitoiminta on käynnistetty v. 2019, koska alumneilla tuntui olevan kiinnostusta olla edistämässä yhdistyksen tavoitteita erityisesti siitä näkökulmasta, että aiemmin mukana olleet nuoret halusivat olla nykyisten nuorten innostajina ja kouluttajina. V. 2020 alumnit kutsutaan yhteiseen tapaamiseen ja toimintaa kehitetään heidän toiveittensa mukaisesti.

Aluehallintovirastolta haetaan harrasterahaa, jolla voidaan järjestää nuorille kerhoja, joissa he voivat harrastaa ja saada systemaattista ja laadukasta ohjausta tapahtumien järjestämiseen ja yhteiskunnassa toimimiseen.

STEA:n Paikka auki -rahoituksella yhdelle nuorelle voidaan tarjota yhdistyksen historian ensimmäinen oppisopimuspaikka, ja vahvistaa myös sitä kautta nuoren toimijuutta todella tiivisti ja pitkäjänteisesti.

Nuorten Suomi on kumppanina Editan koordinoiman Oppiva verkoston Peruskoulun elementit viestintä-yhteistyöhankkeessa. Hankkeen yksi osio on verkkokurssin tuottaminen huoltajille. Tarinamuotoisen verkkokurssin sisältöosuus valmistellaan yhteiskehittämisen menetelmillä kumppaneiden kanssa ja Nuorten Suomen roolina on huolehtia lasten ja nuorten näkemysten kokoamisesta.

2.3 MUUT TOIMINNOT

Hippoksen joulumarkkinat

Hippoksen Joulumarkkinat on perinteinen koko perheen markkinatapahtuma, jossa keskisuomalaiset järjestöt ja yksityiset käsityöläiset ja leivontaharrastajat myyvät erilaisia jouluisia tuotteita. Yhdistys on toiminut markkinoiden järjestäjänä vuodesta 2012 pitkälti varainhankinnan näkökulmasta, minkä lisäksi se on tarjonnut nuorille oivia tekemisen, oppimisen ja esiintymisen paikkoja. Joulumarkkinat järjestetään myös v. 2020, lauantaina 5.12. Jyväskylän Liikuntakeskuksessa. Tapahtuman järjestelyihin osallistuvat myös nuoret. Nuoria kutsutaan myös esiintyjiksi ja myyjiksi nuoria yrittäjiä.

Muuta

Nuorten Suomen toimintoja on syytä muotoilla ja tuotteistaa lisää, jotta niitä voidaan aina helpommin levittää muualle. Tähän pyritään saamaan uutta rahoitusta.

Alkuvuodesta luodaan yhteiset käytännöt mittaamiselle ja joitakin toiminnan yleismittareita, jotka tuovat esiin ja joilla voidaan seurata onnistumista ja vaikuttavuutta.

3. TUKITOIMINNOT

3.1 Nuorten Suomen perustan vahvistaminen

Paljon on työtä tehtävänä, jotta uutta strategiaa saadaan vietyä laajasti eteenpäin. Yleiseen kehittämiseen ei juuri ole ollut varaa, mutta mahdollinen valtionavustus voi tuoda tähän helpotusta. Toiminnan kehittäminen vaatii päivitettyä viestintä- ja markkinointisuunnitelmaa, uusia viestinnän sisäisiä ja ulkoisia toimenpiteitä, brändäystä, tuotteistamista, suhdetoiminnan vahvistamista, operatiivisen toimintojen kehittämistä kuten henkilöstön kouluttamista ja sitouttamista, muutosjohtamista uuden strategian mukaisesti, mittaamisen kehittämistä sekä työnantajan tunnettuuden ja imagon luomista.

Ympäristön viestejä kuunnellaan herkällä korvalla. Uusiin mahdollisuuksiin tartutaan, jos ne vievät strategiaa eteenpäin ja ovat myös taloudellisesti järkeviä.

3.2 Viestintä ja markkinointi

Strategia uudistuksen jälkeen tarkoituksena on päivittää myös viestintäsuunnitelma uuden strategian tavoitteiden mukaiseksi. Yhdistyksellä on useita kohderyhmiä ja toimintoja, jonka vuoksi huolellisesti laaditun viestintäsuunnitelman tärkeys korostuu. Viestintää tullaan jatkossa toteuttamaan suunnitelmallisesti ja monimuotoisesti. Viestintäsuunnitelmassa tullaan määrittelemään Nuorten Suomen viestinnän tavoitteet eri kohde- ja sidosryhmille ja keinot, kanavat sekä resurssit. Näiden analysoinnin pohjalta voidaan tarkemmin määritellä, millaista viestintää tulevaisuudessa tehdään, jotta se tuottaisi vastaanottajille lisäarvoa ja toimisi parhaalla mahdollisella tavalla Nuorten Suomen tavoitteiden saavuttamiseksi. Myös viestinnän vaikuttavuuden mittaamiseen tehdään toimenpidesuunnitelma. Viestintäsuunnitelma tulee sisältämään lisäksi markkinointisuunnitelman, ja kokonaisuudesta laaditaan konkreettinen vuosikello tarkempine julkaisusuunnitelmineen. Henkilöstöä koulutetaan ja sitoutetaan yhteisen suunnitelman toteuttamiseen käytettävissä olevien resurssien mukaan.

3.3 Henkilöstöresurssit ja yhdistyksen jäsenet

Henkilöstö on Nuorten Suomen tärkeä voimavara. Jokaisen työpanos, osaaminen ja näkemykset ovat tärkeässä roolissa toiminnan kehittämisessä ja toimintatapa onkin hyvin vuorovaikutuksellinen. Kun uuden strategian myötä on syntynyt uusia vaatimuksia, tärkeää on varmistaa henkilöstön osaaminen koulutusten ja mahdollisten uusien rekrytointien avulla. Työhyvinvointiohjelmaa noudatetaan. Työaika varataan tekijöiden yhteiseen liikuntaan kerran kuussa. Kehityskeskustelut käydään kaikkien kanssa. Työhyvinvointiin kiinnitetään erityistä huomiota, mm. jottei liiallista kuormittumista pääsisi syntymään kenellekään.

Hallitus kokoontuu vuoden aikana tarpeen mukaan, todennäköisesti 6-8 kertaa. Hallituksen ja henkilöstön sekä niiden ja helikopteriryhmän yhteisiä kehittämis-/kohtaamispäiviä järjestetään vähintään kerran. Hallitukseen pyritään jatkossakin kokoamaan yhteiskunnan eri aloilta osajia, joilla on aikaa ja kiinnostusta lasten ja nuorten aktiivisuuden ja vastuullisuuden edistämiseen.

Jäseniksi kutsutaan uusia tahoja toiminta-alueen laajenemisen myötä. Mukaan kutsutaan eri tasoilla samojen asioiden parissa toimivia järjestöjä ja muita tahoja, joilla on yhteisiä intressejä Nuorten Suomen kanssa. Nuorten Suomi on myös itse jäsenenä valtakunnallisissa järjestöissä.

Helikopteriryhmä jatkaa toimintaansa. Helikopteriryhmässä on eri alojen henkilöitä, jotka pystyvät arvioimaan toimintaa helikopteriperspektiivistä. Se tuo arvokasta näkemystä yhdistyksen ja nuorten toiminnan kehittämiseen. Se tukee toimintaa sekä henkisesti että toiminnallisesti, mukana olevien henkilöiden osaamista ja verkostoja hyödyntäen. Ryhmä kokoontuu 2-3 kertaa vuoden aikana tuoden tärkeää panosta mm. valtakunnallistumistyöhön. Lisäksi kootaan hankkeiden ym. kehittämistyön tueksi vahvoista substanssiosaajista kehittäjäryhmä, joka kokoontuu n. 4 kertaa vuoden aikana.

Nuorten roolia vahvistetaan mm. nuorten helikopteriryhmätoiminnalla eli myös nuorten ryhmä katsoo toimintaa helikopteriperspektiivistä tuoden kehittämisen näkökulmia yli hankerajojen. Nuorten kannustamiseen ja innostamiseen kiinnitetään huomiota, jotta yhä useampi nuori löytäisi tiensä toimintaan ja heille pystyttäisiin tarjoamaan omankokoisia haasteita (joko yhdistyksessä tai verkostossa).

Opiskelijoille tarjotaan erilaajuisia työssäoppimisjaksoja kaikkien eri toimintojen parissa. Opiskelijat voivat tulla oman kiinnostuksensa mukaisesti mistä oppilaitoksesta tahansa, jos sopivia tehtäviä löytyy. Myös työkokeilijoita otetaan, kun intressit kohtaavat.

3.4 Rahoitus

Tavoitteena oli, että yhdistys voisi toimia OKM:n rahoittamien Osallisuuden ja vaikuttamisen osaamiskeskus tai Nuorisotyö kouluissa ja oppilaitoksissa -osaamiskeskuksessa yhtenä toimijana. Osallisuuden ja vaikuttamisen osaamiskeskuksen osalta oltiin mukana Espoon kaupungin kokoamassa konsortiossa, joka ei kuitenkaan saanut rahoitusta. Nuorisotyö koulussa ja oppilaitoksissa Osken osalta neuvotteluja käydään vielä maaliskuussa 2020, ja tilanne ratkeaa lopullisesti huhtikuussa.

Yhdistyksen rahoitus perustuu pitkälti hankerahoitukseen. Hankkeista riippumattomien tulojen osuus vielä väheni merkittävästi, kun koulunkäynti ei saa maksaa eikä ToukoFestiä voida enää järjestää. Vuoden 2020 rahoitus onkin edelleen osin vielä avoin. Jyväskylän Lasten Parlamentti -toiminnan, Maakunnallisen nuorisovaltuuston toiminnan, Nuorten ääni ammattikouluissa -hankkeen ja Asetta coolimpi ilmasto -hankkeen sekä Lasten ja nuorten ääni Keski-Suomessa -hankkeen rahoitus on varmaa. Uusia hankerahoituksia on haettu ja haetaan edelleen ollen joko itse päätoteuttajana tai kumppanina muiden hankkeissa. Uusia rahoitusmuotoja on löytynyt varsin hyvin ja voi löytyä jatkossakin, kun toiminnot osataan kohdistaa yhteiskunnallisesti hyvin perustellen. Tälle tuli kuitenkin valtava uhka yllättäen maaliskuussa, kun kaikilta yhteiskunnan aloilla syntyy isoja taloushaasteita koronaviruksen myötä. Sen lopullisen vaikutuksen laajuus selviää myöhemmin, mutta tilanteen muuttuminen on syytä huomioida heti.

Yhdistyksen toimintaa on rajoittanut perusrahoituksen puuttuminen, mikä tekee haasteelliseksi pitkäjänteisen, laadukkaan kehittämistyön ja hankkeiden omavastuuosuuksien rahoittamisen. V. 2020 saatiin ensimmäisen kerran valtionavustusta, joka kuitenkin oli sen verran pieni, ettei se tuonut merkittävää helpotusta yhdistyksen toimintaan (vrt. luku 3.1).

Isompi yleisavustus mahdollistaisi paremmin myös hankkeista riippumattoman resurssin hankkimisen, kun ko. työhön olisi resurssia, mutta nyt on mentävä näillä eväillä. Koulutusten ja muiden toimintojen tuotekehittelyyn on syytä paneutua entistä enemmän. Kannatusjäsenyydet ovat edelleen mahdollisia, mutta keskeistä on luoda nykyaikaisempia tapoja olla tukemassa nuorten kasvua. Myös varsinaista varainhankintaa on hyvä tehdä. Tavoitteena on lisätä toimintamuotoja, joissa yhdistyy yhdistyksen tavoitteiden toteuttaminen ja varainhankinta.

3.5 Muu verkostotyö

Nuorten Suomi on paitsi verkostojen kokoaja myös osallisina erilaisissa yhteistyöverkostoissa. Aiemmin mainittujen toimintojen lisäksi Nuorten Suomi on mukana mm. valtakunnallisissa Oikeusministeriön DINO-koordinaatioryhmässä, Osallisuuden vahvistajat -verkostossa ja Kanuunan organisoimassa Haaveverkostossa, Keski-Suomen järjestöjen verkostoissa, Haukkala-säätiön järjestämissä foorumeissa sekä Muuramen Innolan ja Jyvässeudun 4H:n hallituksessa.

4. TULEVIEN VUOSIEN NÄKYMÄT

Jatkossa ydinviestiä viedään eteenpäin monin tavoin. Toimintatapana on laaja yhteistyö eri tahojen kesken. Toimintamuotoina ovat mm. koulutukset, kohtaamiset, tapahtumat, monipuolinen viestintä, lausunnot ja kannanotot sekä kartoitukset ja materiaalien ja työkalujen tuottaminen. Myös kansainvälisyyttä on jonkin verran mukana, jos perusrahoitusta toiminnalle saadaan.